

Szolgálatban és azon kívül

Tegnap, szerda délelőtt Szegeden, a MÁV állomás oktatótermében tanácskoztak a vasúti önkéntes rendőri csoportvezetők és a kiváló önkéntes rendőrök. Csongrád megyéből számos állomásfőnök is részt vett a tanácskozáson.

Kerepes Mátyás százados, a vasúti rendőrség helyettes parancsnoka beszámolt arról, hogy a vasúti önkéntes rendőrök napi munkájukat elvégezve álltak helyt szolgálataikban. Szegeden és Csongrád megyében az idén 52 esetben nyújtottak segítséget a körzeti megbízottaknak bűncselekmények felderítésében, az elkövetők leleplezésében. Hangoztatta, hogy az önkéntes rendőri szolgálat lényeges tartalma az is, hogy széles körű a kapcsolat a rendőrség és a lakosság között. Az önkéntes rendőröket mindenütt megbecsülés övezi munkahelyükön.

A tanácskozást követően számosan kaptak eredményes munkájukért pénzjutalmat, vagy részesültek a rendőr-főkapitány dicséretében.

Amerigo Tot kiállítása

Róla írni — „érdemben” — már nemigen lehet. Ami a csurgói gimnázium egykori diákjáról, a weimari Bauhaus hajdan volt növendékéről, a helyét sokára megelőző világszavargóról, a római Termini pályaudvar homlokdiszének nagyhírű tervezőjéről, az öregeségre hazatalált szerencsefőrről elmondható volt, azt mind papírra vetették azok, akik alkalmasabb időben és helyen forgatják könnyű mozgású tollukat.

Most, hogy — a budapesti és tihanyi bemutatás után — Amerigo Tot gyűjteményes kiállítása Szegedre is megérkezett, mit mondhat mást a krónikás, mint azt, hogy nagyon de nagyon örül a vándortárlat ideérkezésének, hogy őszintén kívánja: minél többen járják körül, s nézzék meg a hosszú évtizedek alatt és az ország határain túl készített szobrokat.

Szobrokat? Akik a „térplasztikák” hagyományos képzéséhez szoktak, azok bizonyára már a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai képtárának földszinti termében csóválni kezdik a fejüket, mondván: minden eddig ismert és tisztelt mértéket meghaladnak — sőt, meghazudtolnak — azok a munkák, amelyek „szobrok” gyanánt a közönség elé tártak.

A kezük, lábuk szerint megmintázott figurákat szerető és kereső képzőművészbartóknak már „járdaszinten” igazuk van: amit Amerigo Tot kiállításának első darabjai mutatnak, azok semmiképp sem sorolhatók a „megszokott”, a „hagyományos” címeké mögé.

Es éppígy a képtár felső szintjein látható munkák sem! Amerigo Tot ugyanis nem úgy szobrász, ahogy azt némely albumforgató elvárja, hanem úgy, ahogy neki ma — itt és most — szobrász-nak lennie kell. Ha visszafoghatatlan érzései azt kívánják, hogy egy kettős tömbből szabadulást könyörögő kézzel szimbolizálja az úrból hazatérő és a föld légkörében halálra váló Komarovot, akkor ő egy korongkettőt mintáz, s e korongkettős közül úgy mutat fel egy levegőbe markoló kezét, hogy az minden más éni-akárral együtt könyörög az életért. Egyéb munkái sem beszélnek szemérmesebb nyelvet!

Az országos sikert aratott tárlat Szegedre érkezete tehát mindenképpen nagy esemény. Ezért kár — de még milyen kár! — hogy az egykori csurgói diák ígérete ellenére nem volt jelen tárlatának nyitónapságán, meg az is, hogy ilyen kurtán-furcsán került sor a három képtárszintet megtöltő szobrok, rajzok átadására. (Jószereivel a nyitás előtti napon kaptuk csak kézhez a meghívókat, és a plakátok sem kerültek utcára hamarabb, mint tegnap, szerdán, a bemutatkozás napján. Több figyelmet és igyekezetet érdemelne egy ilyen rangos, egyedülálló képzőművészeti esemény.)

Amerigo Tot szegedi kiállítását dr. Dömötör János, a Csongrád megyei múzeumok mb. igazgatója, országgyűlési képviselő nyitotta meg: az Úri Endréné rendezte tárlat megnyitóján jelen volt Czéh József, a Kiállítási Intézmények igazgatója is.

Akác László

Szeged egészsége

Kórházi és területi ellátás

Szegeden összesen 1867 kórházi ágy van, közülük az Orvostudományi Egyetem klinikái 1277 ágygal rendelkeznek. A szegedi kórházak csak — Szeged és a járás lakosait számítva — 220 ezer lakos ellátását szolgálják. Ez a népességszám Csongrád megye lakosainak a felét teszi ki. Érthető, hogy az osztályok állandóan zsúfoltak. A klinikai ágyak mennyiségű fejlesztése nem látszik indokoltnak, mivel kórházi jellegű növelése inkább rontana, mint javítaná a kórházi és oktatói munkájukat. Az egyetem 1975-ig 160-nal tervezti növelni az ágyak számát.

A technika újabb és újabb gépeket állít az orvoslás szolgálatába. Ezek a gépek drágák, kezelésük külön szakértelmet, erre a célra kiképzett személyzetet igényel. Villágszerte az a törekvés, hogy a súlyos, életveszélyes állapotban levő betegeket külön, erre a célra kiképzett osztályokon, az úgynevezett intenzív terápiás osztályokon kezeljék. Így a gépparkot és a szak személyzetet gazdaságosan lehet foglalkoztatni.

Szeged kórházi ellátásra szoruló betegeit az egyetem klinikái és a város kórházai látják el. A klinikák személyileg jobban ellátottak, magasabban kvalifikált szakemberek dolgoznak bennük és jelentősebb géppark áll rendelkezésükre. Ezenkívül az oktatás és kutatás érdekében bizonyos mértékben profilozniuk kell a betegek felvételét. Egyes betegcsoportok kórházi ágyakkal rosszul, vagy egyáltalán nincsenek ellátva. Gazdaságlatlan a 20—30 ágyas osztályok működtetése. El kell érni, hogy a kórházakban minden szakma képviselve legyen, és az egyes osztályok ágylétszáma minimálisan 60 legyen.

Sem a városi kórház, sem a klinika nem rendelkezik az orvostudomány minden

szakágának megfelelő osztállyal. A kórház struktúrájának megalkotása óta a szükségletek megváltoztak, egyes osztályok jelentősége csökkent vagy új szakágak keletkeztek. A kórházi ellátás határterületét képezia külső behatás vagy egészségromlás következtében eredeti munkájukat folytatni nem tudó betegek rehabilitációja. Szegedet adott-ságai alkalmassá teszik rehabilitációs intézet felállítására.

A városban hosszabb idő óta van a reumás betegek gyógyítására alkalmas gyógyvíz. Az Anna-kút meleg vizén kívül újabban a Székely sori forrásból eredő termálvizet is hivatalosan gyógyvízzé nyilvánították. Minimális programként foglalkozni kell e két víz intenzívebb felhasználásával a gyógyításban. A vízet hozzáférhetővé kell tenni a járóbetegeknek, de célszerű reumás fekvőosztály létesítése is. Sürgős feladat lenne — amennyiben az országos versengésben nem akarunk lemaradni — gyógyvizeinkre alapozott sanatórium és üdülő építése. Az építésbe célszerű bevonni a városban működő nagyobb üzemeket is.

Kórházi ellátásunk egy időben az országos átlag felett állt. Talán éppen ez az oka, hogy az egyenlőtlen fejlődés törvénye következtében tájcentrum jellege és adottságai ellenére fokozatosan az átlag alá süllyed. Ennek megváltoztatása természetesen túlmegy a várospolitikai elképzelések keretein.

A felnőtbetegek területi ellátását a körzeti és üzemi orvosok, gondozóintézetek és a szakorvosi rendelőintézet végzik. A rendelőintézet a városi kórházzal egységben, közös vezetés alatt dolgozik, a rendelőintézet vezetője a kórház igazgatójának helyettese. A kórház—rendelőintézeti egység részben a két intézmény közötti távolság, részben szemléleti okok miatt formális. A körzeti és üzemi rendeléseket a kerületi tanácsok egészségügyi osztályai irányítják.

A rendelőintézeti szakorvosi órák száma napi 564. Miután a járás lakosságát is a szegedi rendelőintézet látja el, és az összes óra a rendelkezésre álló helyiségekben nem helyezhető el, a járás lakosságának mintegy felét a klinikákon kezelik. A klinikák által rendelkezésre bocsátott helyiségek ekkora tömeges ellátására alkalmatlanok. Szorgalmazni kell, hogy a járási betegek ellátására mielőbb megépüljön a járási rendelőintézet.

Az eredetileg csak 20 ezer biztosított részére épült rendelőintézet egészségletlen, zsúfolt. A kényszer miatt megszüntetett váróhelyiségek hiányában a betegek az erre a célra szűk folyosón várakoznak. A rendelőintézet ilyen megterhelés mellett kulturálatlan, a városközs kellemetlen.

Szegeden a körzeti orvosi rendelések centralizációja a rendelőintézet épületébe, a távolsági viszonyok miatt sem célszerű. Helyette jobbnak látszik a szakrendelés kiterjesztése a körzeti rende-

lőkhöz. Ideális lenne, ha a körzeti orvosok belgyógyász szakképesítéssel rendelkeznének. Jelenleg a szakorvosi rendelőintézet lényegében csak azokat a betegeket kezeli, akik járóbetegek és a rendelőintézetet felkeresik. Működésén a szakorvos igénybevételére és konzilium kérésére, ezzel azonban a körzeti orvosok ritkán élnek. Bizonyos fokig paradoxon, hogy éppen azokat a betegeket nem látja szakorvos, akik betegségük súlyosságánál fogva nem járóképesek, és otthonukban fekszenek.

A körzeti orvosi rendelők egyre kevésbé felelnek meg a követelményeknek. A körzeti orvosok mechanikus feladatokkal vannak megterhelve. A feladatok egy részét jól képzett asszisztencia át tudja venni. A szocialista egészségügy alapelvei a megelőzés és az aktív gondozás. A körzeti orvosnak ismernie kell körzete lakosságát, függetlenül egészségi állapotuktól. Szükséges ezért, hogy segédszemélyzet igénybevételével a körzeti orvosok felmérjék a körzeten belül lakókat, és közülük mindazokat, akiknek egészségi állapotát veszélyeztetettnek látják, hívás nélkül felkeressék és tanácsokkal ellássák. Az orvos és beteg közötti bizalom egyik gátja, hogy a betegre körzeti orvosa a területi beosztás értelmében „rá van kényszerítve”. Az orvos változtatására jelenleg is mód van korlátozott mértékben, a körzeti orvos azonban nem érdekelt betegek megtartásában, vagy azok számának növelésében.

A balesetekhez és a roszszülöttekhez az Országos Mentőszolgálat hivatott ki-menni. A szegedi mentőállomásnak mindössze hét gépkocsija van. Mivel a mentőszolgálatot valóbbi szállítókra is igénybe veszik, és a gépkocsik karbantartásra szorulnak, ez a kocsilétszám kevés. Súlyosbíttja a helyzetet, hogy a betegek szállítását a lakás és az intézetek között szintén a mentőszolgálat végzi.

Alapellátásunk egyik igen fontos formája az üzemi orvosi szolgálat. Az üzemi orvosok feladata elsősorban üzemhigiénés, de gyógyító munkát is végeznek. A körzeti orvosi szolgálatnál elmondottak értelemszerűen vonatkoznak az üzemi orvosokra is.

A legelterjedtebb betegségek gondozására külön gondozóintézetek szolgálnak. A városban működik tbc., bőr- és nemibeteg-, trachoma-, ideg- és szívbeteg-gondozó. A gondozóintézetek létjogosultságát az e betegségekben szenvedők nagy száma indokolja. A megbetegedések számának csökkenésével a gondozóintézeti hálózat kellő körültekintéssel a járóbetegellátási formákba illeszthető.

Fejlesztendő gondozási forma az onkológiai. Az onkológiai gondozás jelenleg elsősorban nőgyógyászati betegségekre terjed ki, ám több szakma képviselőiből álló szakorvosi munkacsoport együttműködése kívánatos, és a szűrővizsgálatokat nagyban segíteni kell, tekintettel a megbetegedések sokoldalúságára.

történelmi emlékeztető 25 1944. december 19. DÉLMAGYARORSZÁG

A NAP HÍREI: SZEGED NEPE MEGVÁLASZTOTTA AZ IDEIGLENES NEMZETGYŰLÉS SZEGEDI KÜLDÖTTEIT — A PETROV-HADSEREG ATLEPTE A SZLOVÁK HATÁRT — EGYIDEJŰ OROSZ—ANGOL POLITIKAI TÁMADÁS A LONDONI LENGYEL KORMÁNY ELLEN.

Szeged küldöttei

Szegeden a következő küldötteket választották az Ideiglenes Nemzetgyűlésbe: Agócsy János, dr. Balogh István, Bernáth András, Bozsó János, Dobó Gyula, Farkas István, Gerő Ernő, Gombkötő Péter, Gyólay István, Horváth József, Kispéter Lőrinc, Komócsin Mihály, Lakó Antal, Nagyiván János, Orley Zoltán, dr. Pap Róbert, dr. Purjesz Béla, Rákosi Mátyás, Révai József, Somogyi Imre, dr. Valentin Agoston, Vass János, Virág István, Vörös József és Wágner Gyula.

Révai beszéde

Révai Józsefnek a Magyar Kommunista Párt nevében a népgyűlésen elmondott beszédéből: „Mit akar a magyar nép az új Ideiglenes Nemzetgyűléstől? Mit akarunk, hogy milyen munkát végezzen? Azt akarjuk, hogy az Ideiglenes Nemzetgyűlés és a kormány megkösse a fegyverszünetet a szövetséges hatalmakkal. Nem akarjuk, hogy Magyarország, mint legyőzött és mint megvetett ország üljön a vádoltak padján, azt akarjuk, hogy ott ülhesen a többi szabad nemzetek körében. Hisszük, hogy ezt el fogja érni, fegyverszünetet fog kötni a szövetséges nagyhatalmakkal, elsősorban a Szovjetunióval.

Független Magyarországot akarunk, amit Rákóczi és Kossuth akartak. El akarunk szakadni a német hódítóktól...

Demokrata Magyarországot akarunk. Ennek a megvalósítását akarjuk; azt akarjuk, hogy ne ismétlődhessék meg többé, hogy idegen hódítók zsoldosává szegődjék a nemzet. Demokratikus Magyarországot, szabadságot, politikai jogokat akarunk, a dolgozó embereknek biztos megélhetést és azt, hogy hallgassák meg szavukat. Nemzeti egységet akarunk, a

romokban heverő országot felépíteni, fegyverrel a kezben kivívni a független Magyarországot. Egyetlen osztály nem vállalhatja és nem tudja megoldani ezt a feladatot. Ehhez az összes becsület magyar erőkre van szükség.

Földreformot akarunk. A magyar parasztság évszázados álmainak megvalósítását, hogy felemelhesük a magyar népek legkiszolgáltatott rétegét”.

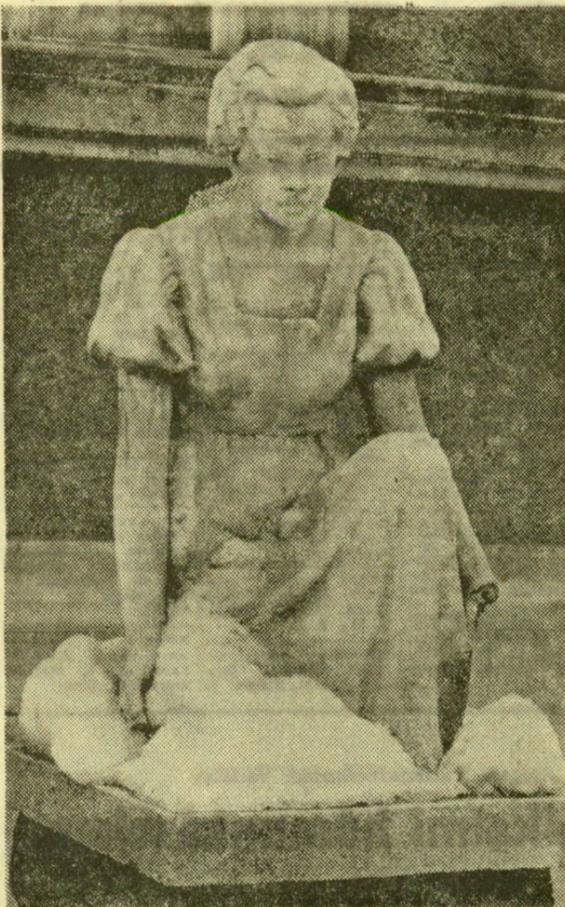
Orosz filmek

„Felhívás. Felhívjuk az összes felszabadított területeken levő mozisok figyelmét arra, hogy az orosz filmek kölcsönzése megkezdődött! Saját érdekükben mielőbb jöjjenek Szegedre, és a náluk levő összes egyéb filmeket pedig feltétlenül hozzák, vagy küldjék be a szegedi központba. Kovács István és Újházy Sándor, Szeged, Kölcsey utca 4.”

Kérdések a vezérezredeshez

Illés Béla interjút készített vitéz Dálnoki Miklós Béla vezérezredessel, a Magyar Hadsereg rangban legidősebb tábornokával. Milyen erőkre számíthat a németellenes magyar szabadságharc? — kérdésre a vezérezredes az alábbi választ adta: „Az egész magyar népre. Egy pillanatra meggátolhatja a Gestapo a magyarságot abban, hogy fegyvert fogjon a szabadságért és függetlenségért, de csak egy pillanatra. Ebben a szabadságharcban részt fog venni az egész fegyveres erő, amely — bármily galádul igyekeznek is a németek és Szálasi az igazságot titokban tartani — rövidesen megérti a helyzetet és akkor minden magyar tiszt és katona teljesíteni fogja hazafias kötelességét”.

Szeged szobrai

Térdelő fiatalasszony

(126.) A rókusai iskola előkertjét díszíti a Térdelő fiatalasszony című alkotás. Az iskolából érkező gyermekét váró figurát Oláh Sándor készítette.

Belkereskedelmi értekezlet

A Belkereskedelmi Minisztérium tegnap, szerdán Szegeden, a Tisza Szállóban Csongrád, Bács-Kiskun, Békés és Szolnok megye általános szövetkezeteinek vezetői részére értekezletet rendezett. Dr. Juhár Zoltán miniszterhelyettes ismertette az 1969. évi for-

galom alakulását. Ezután azokat a kereskedelempolitikai követelményeket hangsúlyozta, melyeket a vállalatoknak és szövetkezeteknek jövő évi munkájukban elsősorban figyelembe kell venniük.

Az előadást vita követte.